

Data publikacji: 26 kwietnia 2020 r.

Tydzień obowiązywania: 27 – 30 kwietnia 2020 r.

Lekcja 6

Temat: Pierwszy rozbiór Polski

str. 158 – 162

Cel: poznamy okoliczności elekcji Stanisława Augusta Poniatowskiego; dowiemy się, jak doszło do pierwszego rozbioru Polski.

Opis lekcji: praca z tekstem przygotowanym przez nauczyciela, praca z podręcznikiem, zapisanie notatki.

Przebieg lekcji:

1. Przepisz temat i cel lekcji oraz numery stron. Opisu nie przepisuj.
2. Wysłuchaj piosenki o Stanisławie Augustzie Poniatowskim: <https://www.youtube.com/watch?v=LkvfX-5UD4A> i przeczytaj poniższy tekst.

Stanisław August Poniatowski został królem Rzeczypospolitej dzięki poparciu carycy Rosji Katarzyny II. Caryca liczyła na to, że nowy król zawdzięczający jej swoją pozycję, całkowicie podporządkuje swoje państwo Rosji. Tymczasem król okazał się zwolennikiem reform, a na początku panowania zdołał wprowadzić pewne zmiany. Przeprowadził reformę finansów, król założył także Szkołę Rycerską – szkołę przeznaczoną dla młodych szlachciców, która miała wykształcić ich na gorących patriotów. Król dążył też do ograniczenia przywilejów szlachty, przede wszystkim zniesienia liberum veto tak, by decyzje na sejmie uchwalane były większością głosów. Te działania zaniepokoiły carycę Rosji. Na kolejnym sejmie – pod naciskiem Rosji i rosyjskiego ambasadora przebywającego na stałe w Warszawie szlachta uchwiliła tzw. prawa kardynalne. Zagwarantowano w nich wolną elekcję, liberum veto, prawo wypowiedzania posłuszeństwa królowi.

Działania króla dążącego do ograniczenia praw szlachty a także ingerencja Rosji w sprawę Rzeczypospolitej, spowodowały niezadowolenie części szlachty, która w niewielkiej miejscowości Bar (na Podolu) zawiązała konfederację. Wywiązała się wojna trwająca 4 lata. Ta sytuacja stała się pretekstem dla Rosji, Prus i Austrii do wzmieszania się w sprawę Rzeczypospolitej. Pod pozorem zaprowadzania porządku w 1772 roku (data do zapamiętania) państwa te dokonały podziału części ziem Polski. Podział ten ilustruje mapka zamieszczona poniżej oraz na stronie 160 w podręczniku.

Rok później w Warszawie zebrał się sejm, na którym posłowie i senatorowie wyrazili zgodę na rozbiór.

3. Przepisz notatkę:

1. Ostatnia wolna elekcja – wybór Stanisława Poniatowskiego (jako król – Stanisław August Poniatowski) dzięki poparciu carycy Katarzyny II.
2. Dążenie króla do wzmocnienia pozycji państwa.
3. Niezadowolenie Rosji, Prus i Austrii.
4. Prawa kardynalne zagwarantowane dla szlachty: wolna elekcja, liberum veto, prawo do konfederacji.
5. Bar – miejscowość na Podolu – konfederacja.
6. Wojna
7. 1772 – pierwszy rozbiór Polski:
 - Prusy – zajęcie Pomorza Gdańskiego (bez Gdańska) i Warmii
 - Austria – Małopolska i część Podola (od tej pory tereny te nazywane były Galicją)
 - Rosja – północno – wschodnia część Rzeczypospolitej
8. Warszawa – sejm rozbiorowy. Szlachta wyraża zgodę na rozbiór Polski. Sprzeciw niewielkiej grupy posłów z Tadeuszem Rejtanem na czele.

4. Przeczytaj tekst z podręcznika – str. 158 – 161

Praca obowiązkowa do sprawdzenia: napisz w zeszycie krótką notatkę o Tadeuszu Rejtanie. Zrób zdjęcie pracy (staraj się pisać starannie i zadbaj o to, by zdjęcie było wyraźne). Wyślij pracę na adres mailowy swojej nauczycielki. Termin wykonania pracy: do 8 maja.